

آشنایی با مراکز رشد

شرکتهای کوچک و متوسط فناوری در رونق اقتصادی، توسعه فناوری و به تبع آن، کارآفرینی نقش بسیار موثری دارند. توسعه این شرکتها در گرو ایجاد زیرساختهای لازم برای کاهش خطرپذیری آنها در دوران شروع فعالیت خود می باشد. یکی از این زیرساختها، مراکز رشد واحدهای فناوری یا انکوباتورها هستند. مراکز رشد واحدهای فناوری برای کارآفرینان و واحدهای کوچک و متوسطی که با تکیه بر علم و فناوری دارای ایده های قابل تجاری شدن هستند، برای مدت چند سال اطلاعات و مشاوره های ضروری و نیز خدمات و تجهیزات مناسب را برای رشد و ارتقای آنها ارائه داده و آنها را برای حضور مستقل و موثر در صحنه فناوری آماده می کند. واحدهای فناوری نوپا در طی دوره حضور در مرکز رشد، با استفاده از دستاوردهای تحقیقاتی، به منظور دستیابی به دانش فنی و آمادگی برای تولید محصول یا خدمات، تلاش خواهند کرد. در این دوره، مراکز رشد علاوه بر ارائه امکانات و خدمات پشتیبانی، هدایت و نظارت بر فعالیت این واحدهای فناوری را نیز به عهده خواهد داشت.

خدماتی که معمولاً در مرکز رشد به واحدهای فناوری ارائه می شود عبارتند از :

* خدمات پشتیبانی

(خدمات اسکان، دسترسی به تلفن و دورنگار، مبلمان اولیه فضاها، کارپردازی و خدمات دبیرخانه ای، امکان استفاده از اتاق های کنفرانس، تجهیزات سمعی و بصری و دستگاه های فتوکپی و تکثیر)

* خدمات اطلاع رسانی

(دسترسی به اینترنت، دسترسی به کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی و نرم افزارهای رایانه ای)

* خدمات مشاوره ای و آموزشی

(مشاوره های مدیریتی، مالی و بازرگانی، خدمات حسابداری و حقوقی، برگزاری سمینار و یا کارگاههای آموزشی مورد نیاز برای شرکتهای تازه تاسیس)

* خدمات پشتیبانی فنی

(ارائه خدمات فنی و مهندسی، استفاده از امکانات آزمایشگاهی و کارگاهی)

* خدمات مالی و اعتباری

(امکان استفاده از اعتبارات خدماتی و تحقیقاتی، کمک به دسترسی به منابع مالی و جذب سرمایه گذاران، تسهیل در جذب طرحها و پروژه های تحقیقاتی)

تعاریف

واحدهای فناوری خصوصی

واحدهایی که با هدف تولید محصول یا خدمات با استفاده از دستاوردهای تحقیقاتی، در قالب یک شرکت یا موسسه فعالیت نمایند. این واحدها دارای هویت حقوقی مستقل از مرکز رشد بوده و در زمینه تحقیقات کاربردی توسعه ای، طراحی مهندسی، مهندسی معکوس، انتقال فناوری، ارائه خدمات تخصصی و فعالیت در جهت تجاری کردن نتایج تحقیقات فعالیت می نمایند.

هسته‌های فناوری

تیم های کاری متشکل از تعدادی دانش‌آموخته با زمینه کاری مشخص که در صدد تشکیل یک موسسه حقوقی و ایجاد یک حرفه در زمینه کاری مذکور می‌باشند.

زمینه کاری

گرایش و زمینه تخصصی که متقاضی در نظر دارد در آن فعالیت نماید.

ایده محوری

طرح یا ایده بازاریابند (Marketable) که اجرای آن مبتنی بر تحقیقات و فناوری باشد و در نهایت منجر به محصول یا ارائه خدمات با ارزش افزوده بالا گردد..

مؤسسين

شامل اعضای مؤسس (برای مؤسسات در حال تشکیل و هسته‌های تحقیقاتی)، اعضای هیات مدیره یا سهامداران مؤسسه (برای شرکت‌ها و مؤسسات موجود).

همکاران واحدهای فناوری

محققین و یا کارشناسان با سابقه کاری مرتبط با زمینه فعالیت واحد فناوری که با واحد فناور به صورت پاره‌وقت، تمام‌وقت و یا مشاوره‌ای همکاری دارند..

سوابق تحقیقاتی / کاری در زمینه های فناوری

فعالیت های تحقیقات توسعه ای که به صورت گروهی انجام گرفته است.

برنامه دوره رشد

برنامه کاری (Business Plan) که در زمینه کاری (ایده محوری واحد فناوری) اعلام شده، در قالب اطلاعات درخواست شده در فرم مربوطه ارائه می شود.

برنامه دوره رشد مقدماتی

برنامه کاری اولیه (Business initiation) که در زمینه کاری اعلام شده، در قالب اطلاعات درخواست شده در فرم مربوطه ارائه می شود.

دوره رشد

دوره ای است حداکثر ۳ ساله که طی آن واحدهای فناوری مستقر در مرکز رشد به معیارهای رشد یافتگی دست یافته و پس از آن از مرکز رشد خارج می شوند. زمان این دوره در شرایط خاص تا ۵ سال قابل افزایش است.

دوره رشد مقدماتی

دوره ای حداکثر ۶ ماهه است که در آن، به افراد و یا گروههای مستعدی که دارای ایده های نوآورانه صنعتی هستند، مشاوره و آموزشهای لازم برای آشنایی با بازار، شناسایی گروه کاری، تثبیت ایده کاری و هویت حقوقی مستقل داده می شود. در صورت موفقیت در این دوره مقدماتی و کسب هویت مستقل حقوقی، واحدهای نوپا می توانند متقاضی استقرار در مرکز رشد شوند. زمان این دوره تا ۹ ماه قابل افزایش است.

شرایط پذیرش

درخواست واحد متقاضی استقرار براساس دارا بودن سه شرط زیر ارزیابی خواهد شد.

- داشتن ایده محوری مناسب.

- ترکیب نیروی انسانی متخصص متناسب با زمینه فعالیت واحد.

- ارائه برنامه کاری متکی بر شناخت بازار (Business Plan)

پذیرش واحدها

دوره رشد

واحدهای متقاضی استقرار در مرکز رشد، چنانچه شرایط پذیرش را داشته باشند، می توانند برای ورود به دوره رشد اقدام کنند. در صورت پذیرش درخواست متقاضی، شرط استقرار در مرکز رشد و برخورداری از خدمات این دوره، داشتن ماهیت حقوقی و یا آمادگی برای ثبت شرکت/مؤسسه می باشد. مدت دوره های رشد حداکثر سه سال است که با شرایط ویژه می تواند تا دو سال دیگر تمدید شود. ارائه خدمات در قبال پرداخت هزینه و بر اساس تعرفه های مصوب صورت می گیرد.

تذکره ۱: وجود حداقل دو نفر اعضای تمام وقت، شامل یک نفر کارشناس ارشد (عضو مؤسس) و یک نفر کارشناس یا کارشناس ارشد (عضو مؤسس یا همکار)، در مؤسسه ضروری است.

تذکره ۲: وجود حداقل یک نفر کارشناس خبره و یا محقق با تجربه در زمینه تخصصی/اقتصادی / تحقیقات توسعه ای مرتبط با فعالیت واحد فناوری بعنوان مشاور یا مؤسس در واحد

دوره رشد مقدماتی

واحدهایی که در شناسایی ایده محوری ابهاماتی داشته باشند و یا جهت تکمیل تیم کاری خود نیاز به زمان داشته باشند، می توانند به عنوان هسته های فناوری برای ورود به دوره رشد مقدماتی اقدام کنند. مدت دوره های رشد مقدماتی شش ماه است که با شرایط ویژه می تواند تا شش ماه دیگر تمدید شود.

هسته‌های فناوری مستقر در این دوره، با برخورداری از نیازهای اولیه یک واحد تحقیقات - توسعه‌ای، موظف به شناسایی و تثبیت ایده محوری، تکمیل تیم کاری و نیروی انسانی مورد نیاز یک موسسه خصوصی و ثبت حقوقی شرکت، به منظور انتقال به دوره رشد می‌باشند.

روند رشد واحدهای فناوری

دوره رشد دوره‌ای است که در طی آن یک واحد فناوری خصوصی با تعقیب ایده محوری مناسب و متکی بر فناوری، به یک موسسه فعال و موفق اقتصادی تبدیل می‌شود. روند رشد واحدهای فناوری در طی حضور در مرکز رشد بر اساس شاخص‌های زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد:

بلوغ علمی

بلوغ مالی

بلوغ سازمانی

مزایای استقرار واحدهای فناوری در مرکز رشد

شاخص ترین مزیت استقرار واحدها و هسته های فناوری در مرکز رشد، قرار گرفتن محققین در یک فضای توسعه فناوری است که تبادل افکار مستمر با دیگر محققین و مؤسسات فناوری را موجب می شود. علاوه بر بهره گیری از مزایای تجمیع واحدهای فناوری و ارتقای سطح مبادلات علمی- فنی، واحدهای فناوری از خدمات اداری، اطلاع‌رسانی، پشتیبانی فنی و خدمات مشاوره‌ای و آموزشی که با تعرفه‌های مناسب ارائه می‌گردد بهره‌مند خواهند شد. همچنین واحدهای فناوری امکان استفاده از اعتبار خدماتی را دارند، اعتبار خدماتی جهت پرداخت بخشی از هزینه‌های اسکان، خرید تجهیزات و استفاده از خدمات پشتیبانی مرکز رشد در اختیار واحد فناوری قرار می‌گیرد. چنانچه ایده محوری واحد فناوری مورد تصویب شورای مرکز رشد قرار گیرد، امکان استفاده از حمایت مالی جهت اجرای ایده کاری (اعتبار تحقیقاتی) نیز وجود دارد. این اعتبارات به صورت مرحله‌ای در مدت حضور واحد فناوری در مرکز رشد به واحد فناوری پرداخت می‌گردد.

تعهدات واحدهای فناوری خصوصی مستقر در مرکز رشد

تعهدات واحدهای فناوری مستقر در مرکز رشد:

۱- تلاش در جهت رشد کمی و کیفی فعالیتهای تحقیقاتی واحد فناوری، تبدیل ایده کاری به محصول یا خدمات مورد نظر و بازاریابی آن طبق برنامه ارائه شده توسط واحد فناوری، در طول زمان استقرار در مرکز رشد

۲- خروج واحد فناوری از مرکز رشد، پس از دوره رشد

۳- انعکاس ارتباط واحد فناوری با مرکز رشد به نحو مناسب در کلیه مکاتبات و مدارک

۴- بازپرداخت اعتبارات دریافتی در دوره حضور در مرکز رشد، مطابق با آیین‌نامه‌های مربوطه

۵- پرداخت هزینه‌های خدمات دریافتی براساس تعرفه‌ها در موعد مقرر

۶- همکاری با مرکز رشد در ارزیابی دوره‌ای از روند رشد واحد فناوری

خاتمه فعالیت واحد فناوری در مرکز رشد

هر یک از شرایط زیر به عنوان شرط خاتمه فعالیت واحد فناوری در مرکز رشد تلقی می‌شود:

- ۱- دستیابی به معیارهای رشدیافتگی
- ۲- عدول از ضوابط مرکز رشد
- ۳- عدم موفقیت ناشی از قصور در پیشبرد ایده محوری به تشخیص مدیریت مرکز رشد
- ۴- عدم دستیابی به اهداف کمی و کیفی
- ۵- درخواست متقاضی مبنی بر عدم تمایل به ادامه استقرار در مرکز رشد

گردش کار پذیرش واحدهای فناوری در مراکز رشد

- فراخوان عمومی یا دوره‌ای و ارائه اطلاعات به متقاضیان
- برگزاری جلسات توجیهی با متقاضیان و در اختیار قرار دادن کاربرگ مقدماتی پذیرش توسط مسئول پذیرش
- دریافت کاربرگ مقدماتی تکمیل شده، بررسی کارشناسی توسط مسئول پذیرش
- در صورت عدم احراز امتیاز اولیه لازم و نداشتن حداقل شرایط آیین نامه‌ای و کسب تایید مدیر مرکز رشد، اعلام عدم قبول درخواست پذیرش متقاضی
- در صورت کسب امتیاز اولیه لازم، تفکیک درخواستها به پذیرش در دوره رشد و دوره رشد مقدماتی (بر اساس آیین نامه مربوطه) و ارسال فرمهای مرتبط به متقاضی توسط مسئول پذیرش
- دریافت فرمهای تکمیل شده، کنترل مدارک توسط مسئول پذیرش
- طرح ایده، معرفی اعضاء موسس و برنامه کاری به همراه امتیاز کسب شده متقاضی در کمیته پذیرش (متشکل از مدیر مرکز رشد، کارشناس مرتبط و مسئول پذیرش)
- در صورت تایید کمیته پذیرش، تعیین داور (کارشناس متخصص مرتبط) برای ارزیابی فنی، اقتصادی طرح و اعلام موافقت با برگزاری جلسه مصاحبه حضوری
- برگزاری جلسه مصاحبه با حضور اعضاء شورای فناوری مرکز رشد، کارشناس متخصص مرتبط و تیم متقاضی
- محاسبه امتیاز جلسه مصاحبه توسط مسئول پذیرش
- جمع بندی جلسه مصاحبه و بررسی امتیاز نهایی واحد فناوری متقاضی در شورای فناوری مرکز رشد
- در صورت عدم احراز امتیاز لازم، اعلام مخالفت پذیرش در دوره رشد و یا پذیرش مشروط و تحت شرایط خاص به واحد فناوری متقاضی
- در صورت احراز شرایط حضور در دوره رشد، ابلاغ فرجه زمانی جهت تکمیل و تطبیق تصویر برابر با اصل مدارک (واحدهای فناوری فاقد هویت قوقی، در صورت پذیرش در دوره رشد در مهلت زمانی ملزم به ثبت حقوقی موسسه یا شرکت می‌باشد).
- پس از تکمیل نهایی مدارک اعلام موافقت قطعی پذیرش واحد فناوری متقاضی توسط مدیر مرکز رشد
- پیگیری متقاضی از دفتر مرکز رشد جهت استقرار
- اعلام شرایط ویژه استقرار در مرکز رشد، توسط مدیر مرکز رشد
- تبادل قرارداد و صدور مجوز استقرار در مرکز رشد از طرف مدیر مرکز رشد